

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/47/2024
Identifikačné číslo spisu:	2217010413
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Petr Kaňa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2217010413.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňa a členov senátu JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 11. decembra 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného JUDr. A. B. a spol. pre zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, o dovolaní obvinených JUDr. A. B. a JUDr. S. R. proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 16. marca 2023, sp. zn. 6To/62/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku sa dovolania obvinených JUDr. A. B. a JUDr. S. R. o d m i e t a j ú.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej tiež „súd I. stupňa“) z 29. septembra 2021, sp. zn. 1T/104/2017, boli obvinení JUDr. A. B. a JUDr. S. R. podľa 285 písm. b) Trestného poriadku (t. j. z dôvodu, že skutok nie je trestným činom) oslobodení spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. a) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa mali podľa obžaloby dopustiť tak, že

obvinení minimálne od 03.02.2016 až do vznesenia obvinenia dňa 17.03.2016 pozmeňovali a marili dôkazy v trestnom konaní vedenom na expozitúre Bratislava národnej protizločineckej jednotky národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru pod číslom vyšetrovacieho spisu: S.-XX/NKA-PZ- BA-XXXX pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, z ktorého bol obvinený B. K., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt N. - H. na X., D. ulica XX/XXX (syn G. K.), v čase vznesenia obvinenia vo väzbe v Ústave na výkon väzby Leopoldov, v úmysle zadovážiť zmenu dôkaznej situácie v prospech obvinenej osoby B. K. a dosiahnuť jeho prepustenie z väzby na slobodu a zastaviť trestné stíhanie a zmariť tak účel trestného konania a to tým spôsobom, že Mgr. B. K. R. (manželka B. K.) a G. K. oslovili v mieste svojho trvalého bydliska vo N. najprv S. L., aby vypovedal nepravdu v procesnom postavení svedka v predmetnej trestnej veci v prospech obvineného B. K. a potom, čo S. C., ako sa o tomto návrhu porozprával so svojou matkou E. C. a manželkou Ing. G. C., odmietol v danej veci vystupovať ako svedok, G. K. o odmietnutí S. C.

vystupovať ako svedok informoval JUDr. A. B., ktorý mu uviedol, aby zabezpečil inú osobu, ktorá bude vypovedať v uvedenej trestnej veci v prospech obvineného B. K. a to na základe nepravdivých skutočností a následne Mgr. B. K. R. a G. K. oslovili v mieste svojho trvalého bydliska vo N. P. U., aby vypovedal nepravdu v procesnom postavení svedka v uvedenej trestnej veci v prospech obvineného B. K., ktorý s týmto návrhom súhlasil, G. K. informoval JUDr. A. B., že zabezpečili svedka, ktorý bude nepravdivo vypovedať v predmetnej trestnej veci a následne JUDr. S. R. (obhajca B. K. v uvedenej veci) dňa 11.02.2016 a dňa 23.02.2016 navrhol vyšetrovateľovi Policajného zboru vykonať dôkaz a to výsluch P. U. v uvedenej trestnej veci a po tom, čo vyšetrovateľ určil termín vykonania výsluchu uvedeného svedka na dňa 04.03.2016, JUDr. A. B. dňa 03.03.2016 kontaktoval JUDr. S. R. a inštruoval ho, aby JUDr. S. R. inštruoval svedka P. U. spôsobom ako má nepravdivo vypovedať a aby dozrel na jeho výsluch, pričom JUDr. S. R. uvedené skutočnosti s P. U. pred výsluchom zabezpečil a dňa 04.03.2016 P. U. za prítomnosti JUDr. S. R. pred vyšetrovateľom na národnej kriminálnej agentúre Prezídia Policajného zboru vypovedal v procesnom postavení svedka v uvedenom trestnom konaní pod ČVS:S.-XX/NKA-PZ-BA-XXXX, pričom uviedol skutočnosti v prospech obvineného B. K., aj keď sa tieto nezakladali na pravde, pričom JUDr. S. R. následne dňa 07.03.2016 doručil na Okresný súd v Dunajskej Strede dodatok č. 1 k žiadosti o prepustenie z väzby obvineného B. K., ku ktorej priložil okrem iného zápisnicu o výsluchu svedka P. U. zo dňa 04.03.2016.

Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „odvolací súd“) na podklade odvolania prokurátora podaného v neprospech týchto obvinených rozsudkom zo 16. marca 2023, sp. zn. 6To/62/2022 (ďalej tiež „napadnutý rozsudok“) výrokom v bode V/ podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), ods. 3 Trestného poriadku zrušil prvostupňový rozsudok vo vzťahu k obžalovaným JUDr. A. B. a JUDr. S. R. vo výroku, ktorým boli podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodení spod obžaloby a výrokom v bode VI/ podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Vo výrokoch tohto rozsudku v bodoch 1/ až 4/ odvolací súd rozhodol o odvolaniach týkajúcich sa výlučne výrokov o trestoch iných obžalovaných - konkrétne vo vzťahu k G. K., P. U. a Mgr. B. K. R. - a to spôsobom zrušujúcim prvostupňový rozsudok vo výrokoch o trestoch a spôsobe ich výkonu s tým, že v tomto rozsahu o trestoch vo vzťahu k týmto obžalovaným sám rozhodol.

* * *

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali 1. decembra 2023 prostredníctvom spoločne zvoleného obhajcu Mgr. Krajčího, PhD. spoločným podaním dovolania obvinení JUDr. A. B. a JUDr. S. R., uplatňujúc v ňom dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a „§ 372 ods. 1 (druhá veta)“ Trestného poriadku.

Z takto podaných dovolaní tiež vyplýva, že smerujú výlučne proti výrokom v bodoch V/ a VI/ napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktoré sa ich týkajú.

Po konštatácii výrokových častí obžaloby podanej Okresnou prokuratúrou Dunajská Streda z 22. septembra 2017, uznesenia Okresného súdu Dunajská Streda z 28. marca 2018, č. k. 1T/104/2017-784, uznesenia Krajského súdu v Trnave z 27. septembra 2018, sp. zn. 5To/86/2018- 822, rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 29. septembra 2021, sp. zn. 1T/104/2017 a rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 16. marca 2023, sp. zn. 6To/62/2022, dovolatelia dospeli k záveru, že odvolací súd na verejnom zasadnutí konanom 16. marca 2023 tým, že rozhodol rozsudkom, zvolil nezákonnú formu rozhodnutia pre výrokovú časť v bodoch V/ a VI/, keď rozhodol rozsudkom rozsudku, čím zásadným spôsobom porušil § 162 ods. 1 a § 321 ods. 1 Trestného poriadku v ich neprospech. Podľa ich právneho názoru, ak zamýšľal vydať rozhodnutie vo forme rozsudku vo výrokoch I/ až IV/, mal pre zachovanie práv všetkých obžalovaných primárne podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku, uznesením vylúčiť ich vec, t. j. obžalovaných JUDr. A. B. a JUDr. S. R. zo spoločného konania (spoločne vedeného s obžalovanými G. K., P. U. a Mgr. B. K. R.) na samostatné konanie. Za takéhoto procesného stavu mohol následne vydať odvolací súd rozsudok zo 16. marca 2023 vo výrokoch I/ až IV/, a až následne mal súd rozhodnúť vo vzťahu k ich osobám, a ak by konštatoval vady prvostupňového

rozhodnutia podľa § 321 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, v takom prípade by mohol vydať uznesenie, ktorým zruší prvostupňový rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vráti súd I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Postup, ktorý zvolí odvolací súd, tak zásadným spôsobom porušil ich práva ako obžalovaných, a to najmä právo na obhajobu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného poriadku.

Následne dovolatelia zaujímajú bližšie stanovisko k čítaniu výpovedí spoluobžalovaných z prípravného konania, potom čo súd prijal ich vyhlásenie o vine, a ku vzťahu medzi obhajcom a jeho klientom a dôvernosti ich rozhovoru a komunikácie.

Odvolací súd tak konaním na verejnom zasadnutí zo 16. marca 2023 zásadným spôsobom porušil práva obžalovaných JUDr. A. B. a JUDr. S. R., a to najmä právo na obhajobu, a to svojím procesným postupom, ktorý predchádzal rozhodnutiu a napadnutým rozsudkom najmä vo výrokovej časti v bodoch V/ a VI/ „pre nedostatok formy rozhodnutia, ale i v nedostatočnom a zmätočnom odôvodnení rozhodnutia, ktoré trpí nedostatkom formálnej logiky a súvislostí medzi výrokom rozhodnutia a jeho odôvodnením“.

Navrhli preto, aby dovolací súd postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom porušenie zákona a podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výrokovej časti v jeho bodoch V/ a VI/ a podľa (v doslovnej citácii) „§ 388 ods. 1, ods. 2 TP, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a aby ju súd rozhodol v inom zložení senátu“.

* * *

Prokurátor Okresnej prokuratúry Dunajská Streda v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvinených, po konštatácii obsahu podstatných dôvodov podaného dovolania, vyslovil názor, že nie sú splnené podmienky pre podanie dovolania, k čomu cituje ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

V predmetnom ustanovení je vyjadrená zásada, že podaniu dovolania, okrem dovolania ministra spravodlivosti, musí predchádzať uplatnenie riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu I. stupňa, a to buď stranou - neskorším dovolateľom, alebo jeho protistranou v prípade, ak súd II. stupňa rozhodol na základe odvolania protistrany v jej prospech, a teda v neprospech dovolateľa (dovolaním napadnutým rozhodnutím vo veci samej, pretože odvolaniu vyhovel a pritom vec nevrátil súdu I. stupňa). Zároveň sa tak vyjadruje zásada že dovolanie, okrem dovolania ministra spravodlivosti, sa podáva proti rozhodnutiu súdu II. stupňa - podmienka podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku je teda splnená, ak sa prieskum rozhodnutia súdu I. stupňa súdom II. stupňa týkal dovolaním napadnutej časti rozhodnutia súdu II. stupňa

V danom prípade odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu síce bolo podané zo strany prokurátora, avšak odvolací súd nerozhodol v neprospech obvinených/dovolateľov, pretože výrok o ich vine ešte nie je právoplatný, vec bola vrátená na nové konanie a rozhodovanie okresnému súdu.

S poukazom na uvedené navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvinených JUDr. A. B. a JUDr. S. R. odmietol.

* * *

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) na rozhodnutie o týchto dovolaniach 4. júla 2024, pričom vec napadla na rozhodnutie do senátu 3T, ktorý podľa rozvrhu práce najvyššieho súdu v rozhodnom čase (v čase nápadu veci) bol v zložení sudcov JUDr. Jana Kostolanská, JUDr. Petr Kaňa a JUDr. Jozef Šutka - ktorý bol určený za sudcu spravodajcu. K zmene v zložení senátu (spočívajúcej v nahradení sudcu JUDr. Jozefa Šutku sudcom JUDr. Emilom Dubňanským) došlo v dôsledku uznesenia najvyššieho súdu z 23. októbra 2024, sp. zn. 1Ndt/13/2024, ktorým bol sudca (a pôvodne určený sudca - spravodajca) JUDr. Jozef Šutka z dôvodov podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v tejto trestnej veci (vedenej najvyšším súdom pod sp. zn. 3Tdo/47/2024), čoho dôsledkom bolo, že

následným opatrením riadiacej predsedníčky senátu z 11. novembra 2024 bola vec v súlade s rozvrhom práce pridelená JUDr. Emil Dubňanskému v súlade s pravidlami zastupovania (aplikovanými aj na určenie tretieho člena senátu za vylúčeného sudcu) ako sudcovi spravodajcovi.

* * *

Dovolací súd primárne posúdil splnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že už elementárna procesná podmienka, ktorou je prípustnosť dovolania, splnená nebola, v dôsledku čoho potom posudzovanie ďalších procesných podmienok, a tým skôr ani meritórny (vecný) prieskum napadnutého rozhodnutia, neprichádzali do úvahy.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku <. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V zmysle § 368 ods. 2 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmieri a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Z citovaných ustanovení je zrejmé, že konanie o dovolaní v zmysle ôsmej hlavy Trestného poriadku <. je jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov, ktorý možno podať iba proti rozhodnutiam, ktoré sú taxatívne uvedené v § 368 ods. 2 Trestného poriadku. Prípustnosť dovolania teda nie je možné vyvodzovať len z izolovaného znenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku bez súčasného použitia jeho odseku 2, ktorý na odsek 1 výslovne odkazuje. Tento záver súčasne korešponduje s judikátom R 52/2016, podľa ktorého okruh rozhodnutí, proti ktorým je prípustné dovolanie, je s účinnosťou od 1. septembra 2011 explicitne (výslovne) stanovený v § 368 ods. 2 písm. a) až h) Trestného poriadku v znení zákona č. 262/2011 Z. z. <. Ďalšie druhy dovolaní napadnutelných rozhodnutí, ktoré má na mysli slovné spojenie uvedené v návěti tohto ustanovenia „ak tento zákon neustanovuje inak“, vyplývajú z § 371 ods. 2 Trestného poriadku s tým, že tieto môže účinne napadnúť len minister spravodlivosti. Naproti tomu ods. 3 ustanovenia § 371 Trestného poriadku nerozširuje okruh ministrom spravodlivosti napadnutelných rozhodnutí, ale rozširuje okruh dovolacích dôvodov, v rámci ktorých má minister spravodlivosti možnosť domáhať sa aj nápravy skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený.

Jednou teda zo základných podmienok, ktoré musí dovolací súd zisťovať ešte pred tým, ako bude posudzovať obsah dovolacích námietok, je to, či bolo dovolanie podané proti právoplatnému rozhodnutiu, proti ktorému je možné (prípustné) podať dovolanie. Spoločným znakom všetkých rozhodnutí uvedených v § 368 ods. 2 Trestného poriadku je, že ide o tzv. meritórne rozhodnutia, teda rozhodnutia vo veci samej, ktorými sa trestného stíhania obvineného právoplatne končí.

Z uvedeného je zrejmé, že v taxatívnom výpočte rozhodnutí v § 368 ods. 2 Trestného poriadku, medzi rozhodnutiami, proti ktorým možno podať dovolanie, nie je rozhodnutie, ktorým bolo odvolacím súdom zrušený prvostupňový rozsudok a vec bola vrátená prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu

znovu prejednal a rozhodol.

Takýmto rozhodnutím sa totiž právoplatne nekončí trestné stíhanie obvineného.

V prípade, akým je posudzovaný, keď odvolací súd vo vzťahu k obvineným - dovolateľom zrušil napadnutý rozsudok v oslobodzujúcom výroku a v tomto rozsahu vrátil vec súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol tak vo vzťahu k obvineným, vo veci existuje stav neukončeného trestného stíhania (viď rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 88/2014).

Dovolacie námietky obvinených týkajúce sa nedostatku formy rozhodnutia krajského súdu dovolací súd hodnotil ako nedôvodné.

Pokiaľ odvolací súd konajúci v tzv. skupinovej trestnej veci posudzoval odvolania viacerých dovolateľov (obžalovaných P. U., Mgr. B. K. R. a prokurátorky) a dospel k záveru, že vo vzťahu k jednej skupine obžalovaných možno rozhodnúť spôsobom právoplatne ukončujúcim trestné stíhanie (G. K., P. U. a Mgr. B. K. R.) tým spôsobom, že zistené pochybenia možno napraviť čiastočným zrušením prvostupňového rozsudku, vo vzťahu k týmto osobám, vo výroku o treste [konkrétne podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 3 Trestného poriadku] s tým, že odvolaciemu súdu nič nebráni, aby v zrušenom rozsahu v otázke trestania týchto obžalovaných sám rozhodol podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, nepochybne uvedeným spôsobom bol povinný rozhodnúť vo forme rozsudku tak, ako to priamo predpokladá § 322 ods. 3 Trestného poriadku (dikcia „odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom“).

Pokiaľ popritom dospel k záveru, že vo vzťahu k inej časti prvostupňového rozsudku - oslobodzujúcej časti týkajúcej sa obžalovaných JUDr. A. B. a JUDr. S. R. (t. j. práve dovolateľov) nemožno použiť vyššie uvedený postup, a preto je nevyhnutné v tejto časti prvostupňový rozsudok zrušiť podľa § 321 ods. 1 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), ods. 3 Trestného poriadku a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátiť súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, žiadnym spôsobom odvolací súd nepochybil, pokiaľ aj tento výrok poňal do identického rozsudku, na čom nič nemení, že v prípade, že by neexistoval zákonný dôvod vo vzťahu k iným obžalovaným rozhodnúť vo forme rozsudku, tak by samostatný výrok o zrušení prvostupňového rozsudku a vrátení mu veci na nové prejednanie a rozhodnutie odvolací súd vykonal formou uznesenia. Naopak, súdnej praxi zodpovedá, že so všetkými odvolaniami (všetkých dovolateľov) podanými proti identickému prvostupňovému rozsudku sa má zásadne (ak tomu nebráni zákonná prekážka) rozhodnúť v rámci jedného dovolacieho konania, a to jedným rozhodnutím.

V tomto smere polemika dovolateľov o tom, že v procesnej situácii, akou bola posudzovaná, mal odvolací súd vylúčiť ich vec na samostatné konanie, je celkom nepriliehavá, nezodpovedajúca ani § 21 Trestného poriadku, podľa ktorého (aj to len) možnosť (nie obligatornosť) „vylúčenia konania o niektorom z trestných činov alebo proti niektorému z obvinených zo spoločného konania“ je viazaná na „na urýchlenie konania“ alebo na „iné dôležité dôvody“.

V prípade vylúčenia obžalovaných - dovolateľov zo spoločného konania len z toho dôvodu, aby odvolací súd o zrušení prvostupňového rozsudku a vrátení mu veci na nové konanie a rozhodnutie mohol rozhodnúť vo forme uznesenia, by nepochybne nemala ako viesť k urýchleniu konania (skôr naopak), pričom uvedený dôvod tiež nemožno považovať za akýkoľvek „dôležitý dôvod“ predpokladaný uvedeným zákonným ustanovením.

Už len marginálne potom dovolací súd upriamuje pozornosť dovolateľov na to, že pokiaľ v dovolaní uvádzajú, že uplatňujú dovolací dôvod podľa „§ 372 ods. 1 (druhá veta)“ Trestného poriadku, tak v tomto ustanovení je upravená jedna z podmienok dovolania, ktorá však vôbec nepredstavuje žiadny z dovolacích dôvodov a pokiaľ argumentujú, že vyššie uvedeným spôsobom mal byť naplnený dovolací

dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom), tak žiadna z nimi prednesených námietok neopodstatňuje záver o porušení ich práva na obhajobu.

Na podklade vyššie uvedenej argumentácie preto dovolací súd - vzhľadom k tomu, že dovolania obvinených JUDr. A. B. a JUDr. S. R. boli podané proti rozhodnutiu súdu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné - dovolanie obvinených na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku <. (t. j. ako neprípustné) odmietol.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.